

zřízení zvrátilo, k osobám, jichž politickým vyznáním jest násilný převrat a revoluce.

Zrušovacímu soudu nelze však rozhodnouti ihned ve věci samé, poněvadž řešiti dlužno ještě otázku subjektivního zavinění, jež, jsouc rázu skutkového, spadá do oboru působnosti soudu nalézacího. Po subjektivní stránce stačí ke skutkové podstatě vědomí pachatele o protizákonnosti jeho činění, totiž o tom, že jeho čin je způsobilým působiti na jiné ve smyslu nepřátelském právním statkům v §u 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. chráněným. V ohledu tomto bude zejména soudu vzíti v úvahu osobnost obžalovaného, jenž je komunistickým zaměstnancem a předákem, a bližší okolnosti, za kterých projev byl učiněn a pro koho byl určen. Nalézací soud nepostupoval potud správně, že posuzoval věc úplně jen s hlediska svědka okresního hejtmána G-a, jenž byl slavnosti účasten jako vládní komisař, a že bez náležitého uvážení (§ 258 tr. ř.) konkrétních okolností případu vzal za jedině směrodatné subjektivní přesvědčení a úsudek tohoto svědka, vloživ takřka do jeho rukou výrok o vině. O této má však rozhodovati toliko soud a nikoliv svědci. Odůvodnění rozsudku nasvědčuje dále tomu, že soud i při řešení subjektivní viny vycházel z nesprávného názoru, že skutková podstata předmětného přečinu jest odvisla od nějakého určitého výsledku. Bylo již shora naznačeno, že stačí objektivní způsoblost jednání pachatelova vyvolati stav státu nepřátelský, aniž se však vyžaduje, aby takovýto stav byl skutečně způsoben a přiveden, jinými slovy, aby závadný čin obžalovaného učinil na druhé osoby skutečně nějaký dojem, tím méně pak, aby měl v zápětí skutečný účinek. Odůvodněné zmáteční stížnosti bylo proto vyhověti a podle ustanovení §u 288 čís. 3 tr. ř. uznati právem, jak shora uvedeno.

Čís. 1572.

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Při přečinu podle §u 18 čís. 2 zákona nezáleží na tom, v jakém obvodu se dělo šíření nepravdivé zprávy. Rozlišujícím znakem trestného činu podle čís. 1 a čís. 2 §u 18 zákona jest pouze, jaký n á s l e d e k mělo šíření nepravdivé zprávy.

(Rozh. ze dne 27. března 1924, Zm II 15/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 28. listopadu 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rozšiřování nepravdivých zpráv podle §u 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky z 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stížnost uplatňuje s hlediska důvodu zmátečnosti čís. 10 §u 281 tr. ř., že na tento případ nemělo se použití čís. 2. §u 18, nýbrž čís. 1.

tohoto řu. Rozdíl mezi oběma místy zákonnými spočívá prý v tom, v jakém obvodu šíření nepravdivé zprávy se děje. U řis. 1. jde prý o omezený obvod, kdežto řis. 2 se vztahuje na celý obvod republiky. V tomto případě byla zpráva uveřejněna jen v malých venkovských časopisech, takže mohla dojít k vědomí čtenářů jen ve velmi nepatrném okrsku. Stížnost je bezdůvodna. Pro náhled stížnosti neskytá jasné znění, smysl a účel zákona naprosto žádné opory. Šíření nepravdivých zpráv je buď přestupkem (řis. 1) neb přečinem (řis. 2) dle toho, jaké následky šíření to má v zápětí. Následky ty jsou uvedeny výčetmo a je způsobení překotného a hromadného vybírání vkladů zařazeno mezi následky, v řis. 2 vypočtené. Již tato okolnost vylučuje použití řis. 1 na tento případ. K tomu přistupuje, že v řis. 2, zejména pokud jde o překotné a hromadné vybírání vkladů, činí se trestnost odvislou vůbec jen od vzejití tohoto účinku bez ohledu na to, v jakém územním okruhu nepravdivá zpráva našla svého rozšíření. Náhled zmateční stížnosti činil by ustanovení řis. 2 přímo illusorním v těch případech, kdy nepravdivá zpráva týkala by se peněžních ústavů, jichž působnost je předem omezena jen na určitý kraj nebo místo. Činnost obžalovaného podřaděna byla pod správné ustanovení zákonné i není tu podkladu k dovolávání se důvodu zmatečnosti řis. 10 řu 281 tr. ř.

Čís. 1573.

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, řis. 50 sb. z. a n.

Pokud výrok, že státní úřad nakládá různým způsobem s příslušníky té a oné národnosti, jest rušením obecného míru podle řu 14 řis. 3 zákona.

(Rozh. ze dne 27. března 1924, Zm II 86/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Moravské Ostravě ze dne 8. ledna 1924, jímž stěžovatel byl uznán vinným přečinem podle řu 14 řis. 3 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost je v právu, pokud dle řis. 9 písm. a) řu 281 tr. ř. namítá, že napadený rozsudek nezjišťuje úmyslu předpokládaného řem 14 řis. 3 zákona na ochranu republiky. Rozhodovací důvody prvé stolice zjišťují, že stěžovatel pronesl na schůzi výrok, že Češi přepisovali sčítací archy Polákům a že Čechům se nestalo za to nic, a, kdyby to udělal Polák, že by dostal — jako obžalovaný sám — 10.000 Kč pokuty. Výrokem projevené tvrzení, že státními úřady nakládá se — co do stíhání protiprávních činů — jinak s příslušníky té a jinak s příslušníky oné národnosti, je způsobilé vzbuditi v národnostní skupině, jejíž příslušníci prý se stihají, pocit, že jsou zkracováni oproti národnostní